

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO SANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U BIHAĆU
Broj 01 0 K 017448 21 K
Bihać, 19.01.2023.godine

Pravosnažno 12.12.2023. godine.
Presudom Vrhovnog suda F BiH broj 01 0 K 017448
23 Kž od 12.12.2023. godine prvostepena presuda
potvrđena.

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Kantonalni sud u Bihaću u vijeću sastavljenom od sudija Hodžić Fikreta kao predsjednika vijeća, Majanović Gorana i Lipovača Jasmine kao članova vijeća, sa zapisničarem Kličić Azrom, u krivičnom predmetu protiv optuženog Macanović Milenka, zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142 stav 1 u vezi sa članom 22 preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), postupajući po optužnici Kantonalnog tužilaštva Unskog Sanskog Kantona Bihać broj: T01 0 KTRZ 0014994 13 od 29.10.2021.godine, nakon glavnog i javnog pretresa održanog dana 17.01.2023.godine u prisutnosti Kantonalnog tužioca Kapić Adnana, optuženog i njegova branioca po službenoj dužnosti, advokata Brkić Marinka, te oštećenih V. M. i Z. F., dana 19.01.2023.godine, donio je i javno objavio

P R E S U D U

Optuženi MACANOVIĆ MILENKO zv.Macan, sina B. i majke Z. djevojački B. 1, rođen 19.10.1952. godine u K., stalno nastanjen u B. L., ulica ..., JMB ..., oženjen, otac ... djece, pismen sa završenim ... školske spreme, po zanimanju ..., penzioner, po narodnosti Srbin, državljanin BiH, lošeg imovnog stanja, vojsku služio, ne vodi se u vojnoj evidenciji, neosuđivan, brani se sa slobode.

K R I V I J E

Što je:

U toku rata u R BiH, za vrijeme trajanja oružanog sukoba između vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine, a kasnije vojske Republike Srpske i jedinica Teritorijalne odbrane Republike Bosne i Hercegovine, a kasnije Armije Republike Bosne i Hercegovine, u svojstvu vojnika vojske RS vojna pošta K., postupao suprotno odredbi člana 3. stav 1. tačka a.i c. IV Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba u vrijeme rata od 12.08.1949.godine, na način da je:

Krajem juna 1992.godine, u K., nakon što je od strane vojske i policije Srpske Republike Bosne i Hercegovine lišen slobode i priveden na ispitivanje veći broj civila-muškaraca Bošnjacke nacionalnosti iz naselja K. 1, H., V. B., B. 2, S. i drugih naselja s područja Općine

K. u prostorije Osnovne škole „N. M.“, optuženi je došao u fiskulturnu salu navedene škole u kojoj su bili zatvoreni civili Bošnjačke nacionalnosti, a zatim je od policajca V. S. tražio informaciju koji od privedenih civila još uvijek nisu ispitani, govoreći pri tom „...njih ne treba ni ispitivati nego ih treba sve poubijati...“, nakon čega je zajedno sa V. S. (preminuo dana 12.09.2008. godine) prišao civilima Z. F. i V. I. koji su klečali držeći ruke na potiljku, te su im u namjeri da ih liše života, naredili da ustanu, a zatim im dali policijske palice i naredili da se međusobno tuku ili će u suprotnom biti ubijeni, a kada su vidjeli da se Z. F. i V. I. blago udaraju, optuženi Macanović Milenko i V. S. su psujući im balijsku majku oduzeli od njih palice govoreći im „...sad ćete vidjeti kako se tuče...“ te su ih počeli udarati palicama i nogama na kojima su imali vojničke čizme po svim dijelovima tijela, od kojih udaraca su Z. F. i V. I. glasno jaukali i plakali, a nakon što bi pali na pod, Macanović Milenko i V.S. su ih vukući za kosu ponovo dizali, te psujući nastavljali ih udarati palicama i nogama, nanoseći im na taj način snažan fizički bol i duševnu patnju, da bi u jednom trenutku optuženi Macanović Milenko svom silinom udario V. I. nogom na kojoj je imao vojničku čizmu u predjelu glave, od kojeg udarca je V. I. odmah pao na pod, te je trzajući rukama i nogama preminuo na licu mjesta.

Dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata i oružanog sukoba, izvršio ubistvo jednog civila bošnjačke nacionalnosti, i nečovječno postupao prema drugom civilu bošnjačke nacionalnosti, povredom njihovog života, tjelesnog integriteta i dostojanstva.

Čime je počinio krivično djelo–Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog KZ SFRJ, pa se primjenom istog zakonskog propisa te odredbe člana 41. stav 1. toga Zakona

O S U Đ U J E

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 5 (PET) GODINA I 6 (ŠEST) MJESECI.

Na osnovu člana 202. stav 4. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, optuženi se oslobađa dužnosti plaćanja troškova krivičnog postupka, tako da isti padaju na teret budžetskih sredstava ovog suda.

O b r a z l o ž e n j e

Kantonalno tužilaštvo USK Bihać pod brojem: T 01 0 KTRZ 0014994 13 dana 29.10.2021.godine podiglo je optužnicu protiv Macanović Milenka, stavljajući mu na teret počinjenje krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142 stav 1 u vezi sa članom 22 preuzetog KZ SFRJ. Kod ovakve optužnice kantonalni tužilac ostao je do kraja krivičnog postupka pred ovim sudom.

Rješenjem sudije za prethodno saslušanje ovog suda broj: 01 0 K 017448 21 KPS od 05.11.2021.godine optužnica je u cijelosti potvrđena, a na ročištu za izjašnjenje o krivnji optuženi se izjasnio da nije kriv.

Oštećeni Z. F. u svoje ime te V. M. ispred porodice smrtno stradalog V. I., nisu postavili imovinskopravni zahtjev prema optuženom Macanović Milenku.

Prije početka glavnog pretresa zakazanog za dan 03.03.2022.godine, branilac optuženog u skladu sa odredbom člana 35. stav 3. ZKP-a F BiH podnio je prijedlog za prenošenje stvarne nadležnosti na drugi Kantonalni sud na području F BiH, konkretno Kantonalni sud u Livnu, a Vrhovni sud F BiH rješenjem broj 01 0 K 017448 22 Kr od 06.05.2022.godine, odbio je prijedlog branioca kao neosnovan.

Tokom dokaznog postupka na glavnom pretresu tužilac je izveo dokaze saslušanjem svjedoka Z. F., V. M., V. R., M. I., M. I., M. E., K. M., M. N. i V. M. 1, u spis je uveo i dokaze objektivne prirode i to: ovjerena kopija odluke o proglašenju neposredne ratne opasnosti (Sl.list RBiH br.1/92) od 09.04.1992.godine, ovjerena kopija Uredbe o ukidanju dosadašnjeg Republičkog štaba teritorijalne odbrane i obrazovanju štaba teritorijalne odbrane RBiH, ovjerena kopija odluke o formiranju vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine (Sl.glasnik Srpskog naroda u BiH br.6/92 od 12 -17 maja 1992.godine), ovjerena kopija odluke o proglašenju ratnog stanja (Sl.list RBiH br.7/92) od 20.juna 1992.godine, ovjerena kopija odluke o ukidanju ratnog stanja (Sl.list RBiH br.50/95 od 28.decembar 1995.godine), uvjerenje Odjeljenja za boračko-invalidsku zaštitu Grada B. L. br.06-835-2-342/2021 od 31.03.2021.godine o učešću optuženog Macanović Milenka u oružanim snagama za vrijeme rata, izvod iz matične knjige umrlih Matičnog ureda Općine K. br.02-13-3-6853/11 od 21.12.2011.godine na ime V. I., izvod iz matične knjige umrlih Matičnog ureda Općine R. br.03-202-187/21 od 14.10.2021.godine na ime V. S., izvod iz kaznene evidencije za optuženog Macanović Milenka, baza TCMS od 26.10.2021.godine, a u spis su kao dokaz uvedeni zapisnici o iskazima svjedoka iz istrage koje je tužilac koristio prilikom direktnog ispitivanja i to: zapisnik o saslušanju svjedoka M. I. broj T01 0 Kt RZ 0014994 13 od 31.03.2021.godine, zapisnik MUP-a USK-a broj 05-1/04-5-18/12 od 20.12.2011.godine o saslušanju svjedoka M. I., zapisnik broj T01 0 KT RZ 0014994 13 od 31.03.2021.godine o saslušanju svjedoka M. I., zapisnici broj T01 0 KT RZ 0014994 13 od 01.04.2021.godine i broj 05-1/04-5-17/12 od 20.12.2011.godine o saslušanju svjedoka M. E..

Na prijedlog odbrane optuženog Macanović Milenka u svojstvu svjedoka saslušani su: M. R., M. B., T. N., P. B., V. N. i D. K., u spis su uvedeni dokazi objektivne prirode i to: akt ministarstva pravde, republičkog centra za istraživanje rata, ratnih zločina i traženje nestalih lica broj: 08/4.1/773-147/22 od 23.12.2022.godine, radna lista za period maj 1992.godine-septembra 1993.godine, ovjerena fotokopija vojne knjižice optuženog, ugovor o radu na neodređeno vrijeme broj; 01-04-719/06 od 07.02.2016.godine, uvjerenje pošte Srpske broj:1/3.1-04-06-150/22 od 29.11.2022.godine, zapisnik o obdukciji-ekshumaciji Osnovnog suda K. broj: Kri-55/96 od 10.11.1996.godine, optuženi Macanović Milenko iznio je svoju odbranu, a u spis su kao dokaz uvedeni zapisnici o saslušanju svjedoka iz istrage koje je branilac koristio prilikom unakrsnog ispitivanja i to: zapisnik o saslušanju svjedoka V. R. broj 05-1/04-1-1-1277/12 od 31.07.2012.godine, zapisnik o saslušanju svjedoka M. I. broj 05-1/04-5-18/12 od 20.12.2011.godine, zapisnik o saslušanju svjedoka M. I. broj T01 0 KT RZ 0014994 13 od 31.03.2021.godine, zapisnik o saslušanju svjedoka Z. F. broj T01 0 KT RZ 0014994 13 od 31.03.2021.godine, zapisnik o saslušanju svjedoka V. M. broj 05-1/04-5-20/12 od 05.12.2011.godine te zapisnici o saslušanju svjedoka K. M. broj 05-1/04-5-19/12 od 20.12.2011.godine i broj T01 0 KT RZ 0014994 13 od 02.04.2021.godine.

Tužilac je u završnoj riječi naveo da je temeljem dokaza izvedenih na glavnom pretresu tužilaštvo van razumne sumnje dokazalo da je optuženi Macanović Milenko počinio

krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog KZ SFRJ. Pozivajući se na iskaze svjedoka koji su na prijedlog tužioca saslušani tokom dokaznog postupka, ističe se da su svjedoci svojim izjavama jasno i precizno potvrdili identitet optuženog i V. S. te radnje izvršenja koje su poduzeli u fiskulturnoj sali Osnovne škole N. M. u K.. Kada su u pitanju svjedoci odbrane koji su na prijedlog branioca saslušani, tužilac navodi da je iz njihovih izjava apsolutno jasno da oni nemaju nikakva neposredna, niti posredna saznanja o predmetnom događaju, radi čega su izjave ovih svjedoka apsolutno irelevantne u smislu dokazivanja ili osporavanja odlučnih činjenica u predmetu. Tužilac je predložio da se optuženi oglasi krivim za krivično djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret, da se osudi po zakonu a da se oštećeni sa imovinskopравnim zahtjevom upute na parnični postupak.

U završnoj riječi branilac optuženog istakao je da završna riječ tužioca nema dovoljnu argumentaciju za tezu da je krivica i krivična odgovornost optuženog van razumne sumnje utvrđena. Prema navodima branioca, niko iz S. nije priveden krajem juna u fiskulturnu salu, kako je to navedeno u optužnici i završnoj riječi tužioca i to je samo jedan mali dokaz o uopštenosti optužnice. Iz materijalnih dokaza koje je tužilac izveo i to izvoda iz MKU, kao dan smrti V. I. naveden je 25.06.1992.godine. Istovremeno, većina svjedoka tužilaštva navodi da je V. I. ubijen 26.06.1992.godine, tako da je tužilac bio u obavezi da izmjeni optužnicu i da se opredjeli da li se to desilo 25. ili 26.06.1992.godine. Dalje je navedeno da su iskazi svjedoka optužbe dati u istrazi monološki, da nema pitanja i odgovora koja su obligatorna pravila prilikom saslušanja svjedoka u istrazi, da se na izvedenim dokazima u istrazi nije mogao izvesti zaključak o postojanju osnovane sumnje na strani optuženog, da je tužilac napravio propust kada uz optužnicu nije priložio naredbu o sprovođenju istrage i sve dokaze koji su pribavljeni tokom istrage, da se za isti događaj vodi druga istraga te se postavlja pitanje zašto je u odnosu na optuženog Macanović Milenka istraga razdvojena. Branilac ističe da rad istražnih organa a posebno ovlaštenih službenih lica Policijske stanice K. nije bio u skladu sa procesnim obavezama o pozivanju, načinu ispitivanja svjedoka te istovremeno protokolisanih zapisnika o saslušanju svjedoka u djelovodni protokol policije MUP-a USK-a. Nakon što je branilac izvršio analizu izvedenih dokaza optužbe, ukazao je na razlike i nedosljednosti u iskazima svjedoka, ističući da provedenim dokazima po standardu van svake razumne sumnje nije utvrđena krivica i odgovornost optuženog. Stoga je branilac predložio da se uz primjenu Instituta „in dubio pro reo“, te odredbe člana 3. stav 2. ZKP-a F BiH, donese presuda kojom se optuženi oslobađa od optužbe u skladu sa odredbom člana 299. tačka c) ZKP-a F BiH.

Kada je u pitanju prigovor branioca da je tužilac bio u obavezi da se opredjeli i kao vrijeme nastupanja smrti V. I. navede 25. ili 26.06.1992.godine, sud će u daljem toku ove odluke dati razloge zašto je prihvatio stav tužioca kada se opredjelio i kao vrijeme izvršenja krivičnog djela – dan smrti V. I. naveo „krajem juna 1992.godine“.

Sud nije prihvatio prigovore branioca jer oni nisu usmjereni na prigovore zakonitosti pojedinih dokaza ili sadržaj iskaza svjedoka datih u istrazi, već su bili usmjereni na činjenicu da je istraga nezakonita, iako je optužnica potvrđena. Prije svega naglašava se da je branilac prilikom unakrsnog ispitivanja svjedoka optužbe u više navrata zloupotrebjavao svoja procesna ovlaštenja propisana odredbom člana 277. stav 1. ZKP-a F BiH, tako što ne samo da svoja pitanja nije ograničio na pitanja koja su prethodno postavljena od strane tužioca prilikom direktnog ispitivanja, već je unakrsno ispitivanje počinjao pitanjima gdje su svjedoci davali iskaz u istrazi, da li su dobili poziv ili su na drugi način pozivani, da li su im prilikom saslušanja postavljana pitanja, da li su svjedoci nakon saslušanja imali mogućnost da pročitaju zapisnik te da li su na to pravo poučeni od strane ovlaštenih službenih osoba. Sud je u ovakvim

situacijama zabranjivao pitanja ili odgovore na postavljena pitanja branioca, ukazujući na to da branilac treba prvo da unakrsno ispita svjedoka, da ukaže na eventualne razlike ili nedosljednosti u iskazima u istrazi ili na glavnom pretresu, i da su tek tada zapisnici sa iskazima svjedoka datih u istrazi dopušteni kao dokaz u skladu sa odredbom člana 288. stav 1. ZKP-a FBiH, i mogu biti priloženi kao dokazni materijal.

Sud nije prihvatio niti prigovor branioca da prikupljeni dokazi i podaci u fazi istrage nisu ukazivali na postojanje osnovane sumnje, da nije bilo osnova za podizanje optužnice, jer su se takvi prigovori od strane odbrane mogli istaći u fazi prethodnih prigovora, nakon potvrđivanja optužnice. Naredba o provođenju istrage predstavlja interni akt tužioca, tako da tužilac nije bio u obavezi da uz optužnicu i dokaze na kojim temelji osnovanu sumnju dostavi i naredbu o provođenju istrage, kako to branilac u završnoj riječi pogrešno zaključuje. Kada su u pitanju prigovori branioca da sud uz optužnicu nije priložio sve dokaze koji su izvedeni tokom istrage, naglašava se da tužilac uz optužnicu dostavlja samo one dokaze koji podkrepljuju navode optužnice, tako da nije u obavezi uz optužnicu dostaviti i one dokaze za koje smatra da nisu relevantni.

Nakon provedenih dokaza optužbe i odbrane optuženog, ovaj sud je rukovodeći se načelom slobodne ocjene dokaza, cijenio svaki dokaz ponaosob i u njihovoj međusobnoj vezi, kako to i nalaže odredba člana 296. stav 2. ZKP FBiH, te je riješio kao u izreci a iz sljedećih razloga:

Među strankama u postupku nije sporno da je u inkriminiranom periodu, krajem juna 1992.godine u Bosni i Hercegovini bilo proglašeno ratno stanje, da je trajao oružani sukob između vojske Republike Srpske i Armije RBiH, da je od strane vojske i policije Republike Srpske na ispitivanje priveden veći broj civila-muškaraca Bošnjačke nacionalnosti iz naselja K. 1, H., V. B., B. 2, S. i drugih naselja sa područja Općine K. u prostorije osnovne škole N. M. u K., da su prilikom ispitivanja u školi te u fiskulturnoj sali ti civili, među kojima su bili Z. F. i V. I. tučeni i zlostavljani, a da je V. I. od zadobivenih povreda preminuo na licu mjesta.

Tako svjedok V. R. u svom iskazu navodi da se privođenje desilo dana 25.06.1992.godine u jutarnjim satima, da se radilo o srpskoj vojsci, da su sa njim privedeni njegova braća V. M. 1, V. I. i V. H., stričevići F. i H. 1 kao i komšije. Autobusom su ih dovezli u osnovnu školu N. M. u K., bilo ih je 100 u autobusu, upalili su grijanje, prilikom ulaska napravili su špalir te su ih tukli do ulaza u školu. Drugi dan od zadobivenih udaraca njegov brat V. I. je podlegao.

Svjedok M. I. potvrdio je iskaz svjedoka V. R. da su dana 25.06.1992.godine u jutarnjim satima došli pripadnici srpske vojske u njegovo selo H., da su pokupili sve muškarce bošnjačke nacionalnosti i autobusima ih prevezli do škole u K., da su prilikom ulaska u školu napravili špalir, da su civile tukli a da je drugi dan od zadobivenih povreda V. I. preminuo.

I svjedoci M. I., M. E., V. E., Z. F., K. M., M. N. i V. M. 1 praktično su na istovjetan način opisali kako i na koji način su od strane pripadnika vojske RS i policije prinudno dovedeni svi civili –muškarci Bošnjačke nacionalnosti iz njihovih naselja i ostalih mjesta na području općine K., kako je to navedeno u optužnici, da su ih u Osnovnoj školi N. M. u K. prilikom ispitivanja i u fiskulturnoj sali tukli te da je od zadobivenih povreda drugi dan u sali V. I. preminuo.

Na okolnosti sporadičnih sukoba na području Općine K. između vojske i milicije Republike Srpske i pripadnika teritorijalne odbrane-Armije R BiH te privođenja civila bošnjačke nacionalnosti u Osnovnu školu N. M. u K., izjašnjavali su se i svjedoci odbrane optuženog.

Tako svjedok M. R. u svom iskazu navodi da je bio mobilisan u rezervni sastav milicije te da je kao pripadnik interventnog voda prvu intervenciju imao krajem maja 1992.godine kada je u dežurnu stanicu javne bezbjednosti u K. došla prijava da se u naselju K. 1 nalazi grupa vojnika koja nije dala proći njihovom sanitetu koji je išao za P., te da je krajem šestog mjeseca 1992.godine po zapovjedi nekog od starješina išao u pratnji autobusa koji su iz K. 1 trebali da prevezu lica Bošnjačke nacionalnosti u K.. Svjedok M. B. naveo je da je kao pripadnik rezervnog sastava milicije RS, bio prisutan kada su ih napali u naselju K. 1, da su išli da uklone barikadu koja je bila postavljena, da su upali u zasjedu, da je ubijen jedan njihov kolega, da su nakon toga privođeni civili iz naselja K. 1 te okolnih naselja u osnovnu školu u K. ali on nije učestvovao u privođenju. I svjedok V. N. potvrdio je da je u naselju K. 1 naoružana grupa bošnjačke nacionalnosti napravila zasjedu te da je tom prilikom ubijen pomoćnik komandira S. D.. Na te okolnosti izjašnjavao se i T. N., naglasivši da je učestvovao u ispitivanju civila koji su dovedeni u prostorije Osnovne škole.

Da se ovaj oružani sukob odvijao tokom rata u Bosni i Hercegovini, osim iz iskaza svjedoka optužbe i odbrane, to proizilazi i iz odluka predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine. Tako je predsjedništvo RBiH dana 20.juna 1992.godine (Sl.list RBiH br.7/92), donijelo odluku o proglašenju ratnog stanja u BiH, iako su oružani sukobi počeli i prije proglašenja ratnog stanja. Prije ove odluke predsjedništvo RBiH dana 08.04.1992.godine, donijelo je odluku o proglašenju neposredne ratne opasnosti, koja odluka je odmah stupila na snagu.

Treba naglasiti da se elementi oružanog sukoba ne cijene isključivo po tome da li se u mjestu učinjenja krivičnog djela vodi oružana borba između zaraćenih strana, nego se cijeni niz okolnosti koje su bitne za izvođenje zaključka o tom obilježju predmetnog krivičnog djela. Dakle, područje na kojem se konkretno odvijaju borbe, ne poklapa se nužno sa geografskom zonom na koju se primjenjuje ratno pravo. Ono se primjenjuje na čitavoj teritoriji zaraćenih država, odnosno u slučaju internih oružanih sukoba, na čitavoj teritoriji pod kontrolom jedne od strana, nezavisno od toga da li se na tom mjestu stvarno vode borbe, sve do zaključenja mira ili u slučaju unutrašnjih sukoba, sve dok se ne pronađe mirno rješenje.

Sporan je tačan datum kada je smrtno stradao V. I., sporno je da li je optuženi Macanović Milenko u kritično vrijeme bio pripadnik vojske RS, sporno je da li je optuženi nakon što su civili Bošnjačke nacionalnosti privedeni u fiskulturnu salu osnovne škole N. M. u K., uopšte dolazio u te prostorije, sporno je da li je policajac V. S. bio u fiskulturnoj sali a sporno je i to da li je optuženi zajedno sa policajcem V. S. poduzeo radnje izvršenja i počinio krivično djelo koje mu se otpužnicom stavlja na teret.

Činjenice koje su među strankama sporne i koje je ovaj sud utvrđivao temeljem savjesne i brižljive ocjene izvedenih dokaza, kako pojedinačno, tako i u međusobnoj vezi, odnose se na suprostavljene teze odbrane i optužbe o okolnostima pod kojima se desio predmetni događaj. Naime, pored tvrdnje da optuženi u inkriminirano vrijeme nije bio mobilisan, odbrana je zastupala tezu da niti optuženi a niti policajac V. S. nisu bili u fiskulturnoj sali Osnovne škole N. M. u K., pa samim tim da nisu poduzeli radnje izvršenja za koje je optuženi oglašen krivim.

Kada je u pitanju vrijeme počinjenja krivičnog djela, optuženom je stavljeno na teret da je radnje izvršenja zajedno sa V. S. poduzeo krajem juna 1992.godine. Branilac optuženog u završnoj riječi istakao je prigovor u pogledu ovakvog označavanja vremena, navodeći da je vrijeme izvršenja u optužnici neodređeno, te da se tužilac morao opredijeliti i kao vrijeme kada se desio inkriminirani događaj navesti 25 ili 26 juni 1992.godine. Branilac se tom prilikom pozvao na iskaze svjedoka optužbe koji su naveli da se prinudno dovođenje civila bošnjačke nacionalnosti u OŠ „N. M.“ u K. desilo 25.06.1992.godine, a da je V. I. smrtno stradao drugi dan. Branilac je ukazao i na izvod iz matične knjige umrlih, u kojem je kao dan smrti V. I. naveden 25.06.1992.godine.

Vežano za vrijeme izvršenja krivičnog djela, iz iskaza svjedoka V. R., M. I., M. E. i V. E. proizlazi da su civili u osnovnu školu privedeni 25.06.1992.godine, da su tu prenoćili te da je V. I. drugi dan, 26.06.1992.godine preminuo usljed zadobivenih povreda od tuče. Nasuprot tome svjedok Z. F. tvrdi da se prinudno dovođenje desilo 25. ili 26.06.1992.godine, a svjedoci K. M. i V. M. 1, kada je u pitanju vrijeme, naveli su da se to desilo krajem mjeseca juna 1992.godine. Istovremeno u izvodu iz matične knjige umrlih općine K. broj: 02-13-3-6853/11 od 21.12.2011.godine, kao dan smrti V. I. naveden je 25.06.1992.godine, uz konstataciju da je upis izvršen na osnovu zapisnika o obdukciji Osnovnog suda u K. broj:Kri-55/96 od 10.11.1996.godine.

Imajući u vidu određene razlike u iskazima navedenih svjedoka kada je u pitanju vrijeme nastupanja smrti V. I., kao i izvod iz matične knjige umrlih, po mišljenju ovog suda sa sigurnošću nije utvrđeno kada je nastupila smrt V. I. da li 25-tog ili 26.06.1992.godine. Obzirom na izneseno tužilac je pravilno postupio kada je kao vrijeme počinjenja krivičnog djela odredio vremenski okvir, navodeći da se inkriminirani događaj desio krajem juna 1992.godine. Po mišljenju ovog suda, na ovaj način vrijeme izvršenja kao jedan od bitnih elemenata krivičnog djela dovoljno je određeno i jasno.

Vežano za svojstvo optuženog u inkriminirano vrijeme, branilac optuženog tokom postupka a potom i u završnoj riječi zastupao je tezu da je optuženi bio civil te da je mobilisan tokom jula-augusta 1992.godine, a na te okolnosti izjašnjavali su se i svjedoci odbrane.

Tako svjedok T. N. u svom iskazu navodi da je optuženi Macanović Milenko mobilisan krajem jula ili početkom avgusta 1992.godine. Svjedok P. B. ističe da je krajem juna kada je probijen koridor, vidio optuženog u njegovom ugostiteljskom objektu, da je bio u civilnoj odjeći, da su poslije išli u njegovu kuću kod oca optuženog. I sam optuženi naveo je da je mobilisan u 07.mjesecu 1992.godine, a da prije toga nije imao uniformu a niti oružje.

Nasuprot tome, iz uvjerenja Odjeljenja za boračko-invalidsku zaštitu Grada B. L. br.06-835-2-342/2021 od 31.03.2021.godine proizilazi da je optuženi bio pripadnik Vojske RS od 25.05.1992.godine do 20.03.1996.godine.

Kada se imaju u vidu iskazi svjedoka optužbe koji su identificirali optuženog kao pripadnika vojske RS, ističući da je bio u uniformi, o čemu će se ovaj sud detaljnije izjasniti u daljem toku ove odluke, sud nalazi utvrđenim da je optuženi u inkriminirano vrijeme bio pripadnik vojske RS. Samim tim nije prihvaćen iskaz optuženog i svjedoka T. N. da je optuženi mobilisan u 07-om odnosno 08-om mjesecu 1992.godine.

Vežano za činjenicu nastupanja smrti V. S., uvidom u izvod iz matične knjige umrlih, Matičnog ureda općine R. broj 03-202-187/21 od 14.10.2021.godine utvrđeno je da je V. S. preminuo dana 12.09.2008.godine.

Na okolnosti dešavanja u fiskulturnoj sali OŠ „N. M.“ u K., nakon što su prinudno dovedeni na ispitivanje civili-muškarci Bošnjačke nacionalnosti iz naselja K. 1, H., V. B., B. 2, S. i drugih naselja sa područja općine K., izjašnjavali su se svjedoci optužbe koji su privedeni od strane policije i vojske RS.

Tako svjedok Z. F. u svom iskazu navodi da kada su civili bošnjačke nacionalnosti privedeni u fiskulturnu salu osnovne škole, sjedili su u dva reda preko čitave sale. U početku je bilo 4-5 policajaca koji su ih čuvali, a kada je počelo ispitivanje, odvodili su ih jednog po jednog u učionicu. Sjeća se da su sa njim u sali bili njegov brat Z. H., S. F., S. Dž., M. I., V. S. 1, V. E., V. A., V. I. i dr. Kada su njega odveli na ispitivanje, prepoznao je obojicu jedan se prezivao Ć. a drugom je bilo ime B. 3, bili su pripadnici rezervnog sastava policije a prije rata radili su kao lugari. Prilikom ispitivanja udaren je nekoliko puta štapom po golim leđima a za to vrijeme iz drugih prostorija čuo je dreku lica koja su ispitivana. U jednom momentu u salu je ušlo pet vojnika u SMB uniformama, među kojima je bio i optuženi. Tada je u smjeni bio V. S. policajac, optuženi je V. S. pitao šta ovi rade, V. S. mu je odgovorio „obrađujem ih“ , a on je odgovorio V. S. „to ne treba obrađivati već odmah pobiti“. Optuženog od ranije nije poznao, zna ko ga je tukao tako da lica ne može lako zaboraviti. Poslije se raspitivao i komšija M. I. mu je rekao da se radi o optužnom Macanović Milenku, da je sjedio u njegovom kafiću i da zna da je to taj čovjek. Začudilo ga je ponašanje V. S. policajca da je on tako povilenio jer je do tad bio u redu. Optuženi je išao od jednog do drugog civila tukao ih rukama i nogama, čupao ih za kosu, pitajući a potom stalno ponavljajući „ko je ubio D.“. Optuženi i V. S. podigli su njega i V. I. dali su im pendrek u ruke te su im rekli „hajde tucite se balije“. Pošto se on i V. I. nisu dovoljno jako tukli, njega je optuženi udario pendrekom govoreći mu „vako se tucite j... vam balijsku majku“. U jednom trenutku V. S. ga je udario pendrekom i rekao mu „marš na mjesto“, tad je čuo kako optuženi govori „kud ćeš ti“, on se okrenuo i mislio da njemu govori. Međutim, optuženi se zaletio na V. I. nogom, zapucao ga nogom u prsa te pendrekom po glavi. Optuženi je bio sposoban čovjek, V. I. je pao u nesvijest, zakrkljao je, krv mu je izlazila iz usta, pokušavali su mu pomoći ali bez uspjeha. On i V. I. išli su zajedno u školu, rođeni su 1974.godine, a optuženog je nakon rata vidio u pošti u B. L., tad je bio u društvu sa rođakom H. E..

Svjedok V. R., brat ubijenog V. I. naveo je da je prilikom ulaska civila u fiskulturnu salu napravljen špalir od strane vojske RS te su ih tukli. On je ispitivan drugi dan 26.06.1992.godine, prije njega prozvan je brat V. M. 1 koji je po povratku bio izudaran. Njega je ispitivao policajac T. u vezi oružja, u kući su imali lovačku pušku koju su ranije predali, tukao ga je palicom tako da su mu leđa bila crna a gubio je i dah. Kada je u pitanju inkriminirani događaj tvrdi da je u salu ušla grupa 5-6 vojnika. Među njima je prepoznao optuženog Macanović Milenka jer je on imao restoran u blizini ugostiteljskog objekta koji se zvao „...“ a gdje je svjedok išao svake subote i nedjelje. Optuženog je non stop viđao, ako nije bio u kafiću sjedio je ispred, vani su bili neki stolovi, bio je krupan čovjek, imao je dugu kosu i bio je poznat po svojoj frizuri. Kada su ušli jedan je pitao šta ćemo sa ovom bagrom a Macanović je rekao „pobiti bagru, pobiti govnađ“. Optuženi i V. S. policajac naredili su njegovom bratu V. I. i Z. F. da se međusobno udaraju i tuku. Kako se oni nisu dovoljno međusobno jako tukli, optuženi i V. S. su rekli „ne udarate se dobro majku vam j...“. Nisu sve smjeli ni gledati jer su morali imati oborene glave prema podu , optuženi je udario V. I. nogom u glavu na kojoj je imao vojničku čizmu i to je bio smrtonosan udarac. Nakon toga rekli su

rođaku V. H. da V. I. polije vodom ali V. I. nije imao nikakve reakcije. Krenuo je prema bratu V. I. ali mu je V. S. rekao da sjede jer će i njega ubiti. V. I. je ležao nekoliko minuta a onda je V. H. i njegovom bratu naređeno da iznesu V. I. te da će doći hitna pomoć. Nakon toga došao je S. 1 kojeg je poznao od ranije obratio mu se rekavši „V. I. dobićete potvrde, idite B. 4 brdom kući“. On i V. E. krenuli su prema bolnici da vide šta je sa V. I., ali jedan vojnik je repetirao pušku i nije dao da idu. Na kraju je naveo da mu je cilj da optuženi koji je to uradio kao čovjek prizna, da se izvine familiji i da odleži za ono što je napravio, nije ubio čovjeka, nije ubio vojnika, već je ubio civilno dijete.

Branilac optuženog prilikom unakrsnog ispitivanja svjedoka V. R. ukazao je na određene razlike u odnosu na iskaz iz istrage date na zapisnik MUP-a USK broj 05-1/04-1-1-1277/12 od 31.07.2012.godine, navodeći da je svjedok između ostalog rekao da je ušla grupa vojnika u sivomaslinastim uniformama i policajac kojeg je on dobro poznao ali mu nije znao ime. Pojašnjavajući razlike svjedok je naveo da je čovjeka dobro poznao po izgledu, da je bio redovni policajac te da su vojnici koji su ušli bili u šarenim – vojnim uniformama, a da je optuženog poznao i po imenu.

Svjedok M. I. naveo je da čim su dovedeni u fiskulturnu salu, počelo je ispitivanje i tuča. Drugi dan ostalo je neispitanih 15-20 civila, kada je u salu ušao, zvali su ga Macan sa 15-20 vojnika i tom prilikom rekao „ovo ne treba ispitivati, ovo sve treba pobiti“. Nakon što su ih sviju tukli, Macanović je digao V. I. i Z. F., psovao im je muslimansku i balijsku majku i naredio da se međusobno tuku pendrekom. Kako se njih dvojica nisu dovoljno jako tukli, optuženi je prišao, udario Z.F. nogom a potom je udario V. I. nogom u sljepoočnicu, V. I. je pao i više nije ustao. Tada Macanović prilazi njemu, udara ga pendrekom i kaže misleći na V. I. „ovom nije dobro“. Vidio je da je V.I. čelo pocrnilo, nije davao znake života, nosili su ga do wc-a da ga umiju, da ga ožive ali je V. I. bio mrtav. Plakao je, vidio je da se i njemu sprema isto, došla je hitna i odvezli su V. I.. Od ranije je poznao optuženog, zvali su ga Macan, od optuženog je nosio kasete, imao je svoju videoteku, tad ga je upoznao a imao je i svoju kafanu u K.. Svjedok je pojasnio da je optuženi V. I. udario jednom u stomak vojničkom čizmom, a drugi put ga je udario čizmom u sljepoočnicu i od tog udarca više se nije digao, te da to direktno nije vidio jer je imao pognutu glavu.

Prilikom direktnog ispitivanja tužilac je svjedoku ukazao na određene razlike u odnosu na iskaz iz istrage te mu je prezentirao zapisnik o saslušanju broj T01 0 KT RZ 0014994 13 od 31.03.2021.godine, i dio iskaza u kojem svjedok navodi „Macanović je prišao V. I. te ga je udario nogom u stomak, nakon čega je V. I. pao na parket i glasno zapomagao, kada se V. I. počeo dizati Macanović Milenko ga je svom snagom udario u sljepoočnicu...“ . Pojašnjavajući razlike svjedok je izjavio da je tačno ono što je naveo u istrazi.

I branilac optuženog prilikom unakrsnog ispitivanja ukazao je na razlike u iskazima svjedoka iz istrage i na glavnom pretresu, a prethodno je identificirao zapisnike. Razlike prema navodima branioca manifestovale su se u dijelovima iskaza da li su provedeni punoljetni civili ili je bilo i maloljetnika, kako je svjedok izjavio na glavnom pretresu, oko broja vojnika koji su ušli u salu te kako su bili obučeni i naoružani. Branilac je ukazao i na razlike u iskazima u pogledu činjenice da li su vojnici dali palice Z. F. i V. I. da se tuku ili je to učinio optuženi Macanović. Pojašnjavajući razlike u iskazima svjedok je naveo da to nije vidio ali da je čuo glas optuženog Macanovića.

Svjedok V. M. 1, brat ubijenog V. I. navodi da je živio u selu H. sa braćom V. R., V. I., E., sestrom A. i majkom, a da se otac V. M. nalazio na radu u Nj.. Krajem juna 1992.godine

u njihovo selo došla je srpska vojska, predvodio ih je njegov nastavnik J. D. i tu je odmah počelo maltretiranje. Iz sela civili-muškarci pješice su odvedeni do K. 1, sa njim je bio njegov djed A. 1 te V. I., V. E., V. S. 1, F., išli su pješice do K. 1 a potom u pet-šest autobusa njih 250-300 ljudi autobusima je preveženo u K.. Prilikom ulaska u fiskulturnu salu OŠ „N. M.“, vojska i civili napravili su špalir te su ih psovali, maltretirali i udarali. U fiskulturnoj sali civile su odvodili na ispitivanje jednog po jednog u učione koje su bile predviđene za nastavu, a po povratku vidio je da su civili bili pretučeni, krvavi a neki nisu mogli ni hodati. Drugi dan nastavljeno je ispitivanje, oko 12-13 ušao je V. S. policajac, poznavao ga je jer je radio kod njih, ne može se sjetiti prezimena, bio je visok, mršav i imao je brkove. Poslije je ušao i optuženi Macan i njega je poznavao jer je optuženi bio ugostitelj, imao je svoj ugostiteljski objekat, tu su se nalazili i drugi kafići u koje je odlazio 2-3 puta sedmično i tad je viđao optuženog u njegovom lokalnu ili ispred. Optuženi je bio poznat obzirom da je bio gazda lokala a poznavao ga je i zbog činjenice što je bio član FK K.. Kada je u pitanju fizički izgled optuženog, svjedok je naveo da je optuženi imao dugu crnu kosu, da je bio jak a toga dana na sebi je imao maskirnu uniformu a košulja mu je bila raskopčana. Kada je ušao u fiskulturnu salu, optuženi je pitao V. S. koji nisu ispitani, V. S. mu je pokazao na grupu koja nije ispitana gdje je bio i on a Macan mu je odgovorio „ne treba ih ni ispitivati, pobit ćemo balije“. Tu su ih tukli a onda su naredili Z. F. i njegovom bratu V. I. da ustanu, dali su im policijske palice i naredili im da se udaraju između sebe. Kako to međusobno udaranje između Z. F. i V. I. za njih nije bilo dovoljno, opsovali su im balijsku majku i rekli im „sad ćemo vam pokazati kako se tuče“, počeli su da ih udaraju palicama, nogama, više puta su ih oborili na pod, gdje su ih dizali, hvatali ih za kosu i tako ih podizali. U jednom trenutku Macan je počeo da udara njegovog brata nogama u predjelu glave i u tom svem udaranju V. I. je jednostavno ostao da leži nepomičan. Nakon toga V. H. rekao je ubili su V. I., brat V. R. krenuo je prema V. I. ali mu oni nisu dozvolili da priđe V. I.. Poslije su V. H. i još dvojici trojici naredili da iznesu van njegovog brata V. I. a u međuvremenu su ubili još jednog čovjeka. Ne može se sjetiti imena tog čovjeka koji je ubijen, zna ga po faci i zna da je iz K. 1. Kada je iznio tog čovjeka vidio je brata kako i dalje leži, rekao im je „šta ste mi ubili brata, zbog čega, šta vam je kriv“, da bi mu se V. S. policajac unio u facu i počeo da ga udara a Macan je ustao i rekao „pobićemo vas sve balije, majku vam j...“. Kada su se vratili kući, raspitivali su se šta je sa bratom te su saznali da je brat V. I. zajedno sa drugim civilima koji su ubijeni dovežen u mjesto K. 2 i da je tu pokopan. Tijelo brata V. I. poslije je ekshumirano i prebačeno na šehidsko groblje u K. 1.

Iz iskaza svjedoka M. I. proizlazi da je prilikom ulaska u školu bio špalir, da je tuklo i muško i žensko koga stignu, dok civili bošnjačke nacionalnosti nisu ušli u fiskulturnu salu. On je odveden na ispitivanje drugi dan ujutro 26.06.1992.godine, odveo ga je V. S. policajac, s njim je pio i družio se i tad mu je V. S. rekao „zar me ne poznaješ mamu ti tvoju“. Prilikom ispitivanja svezali su mu oči, tukli su ga 10-tak minuta, nakon što je ispitivan vidio je kako i druge tuku, vidio je čovjeka bio je krupan kao seoski bager, imao je svezan rep, udario je V. I. nogom, ne zna ko je taj čovjek. Nije mogao sve vidjeti jer je i sam bio pri kraju svog života, nije imao tijela, u njega je bilo sve crno. Volio bi da je umro, govorio im je da ga ubiju a oni su mu odgovorili da im treba metak za B. 5 i J. i da će ga ubiti ovako. On je poznavao V. S. policajca, s njim je bio i intiman, kada je dolazio kući iz S. 2 za vikend, zvao je V. S. i govorio mu „hajmo jarane popiti“, a jaran mu je poslije slomio leđa. Vidio je kada se Z. F. i V. I. šamaraju, ne zna ko je to naredio, samo je čuo kad je neko rekao „j... ti on mater, tako se ne tuče, ovako se tuče“. V. I. je udario taj vrijedni, jaki što je imao dugu kosu, imao je rep.

Prilikom direktnog ispitivanja tužilac je svjedoku M. I. prezentirao zapisnik o njegovom saslušanju u istrazi broj 05-1/04-5-18/12 od 20.12.2011.godine u kojem je između

ostalog naveo „ po mojoj procjeni najodgovorniji za ubistvo V. I. je onaj debeli, krupan, kosati, bradati četnik za kojeg sam kasnije čuo od svojih komšija da se zove Macan i da je iz K.“. Pojašnjavajući razlike u iskazima svjedok je naveo da on nije znao ime te osobe te da je to naknadno čuo od komšija.

I branilac je prilikom unakrsnog ispitivanja ukazao svjedoku M. I. na razlike u iskazima u istrazi i na glavnom pretresu u pogledu uniformi u kojim su bili vojnici koji su ušli, kao i u pogledu V. S. policajca. Svjedok je pojasnio da su vojnici bili u vojnim šarenim uniformama a V.S. policajac da nije bio u šarenoj uniformi već u uniformi policajca. Ponovo je pojasnio da nije poznao optuženog i kada je došao kući da je čuo da se radi o Macanoviću.

Svjedok M. E. u svom iskazu navodi da su zajedno sa njim u fiskulturnu salu dovedeni neki od civila kojih se sjeća, M. S., M. M., M. F., M. N., M. I. i V. E.. Poznao je Z. F. ali ne i V. I., ali mu je poznao brata V. M. 1. Drugi dan u salu je ušao krupan čovjek, imao je dugu crnu kosu, nije ga poznao i rekao je „glavu dole ruke na leđa“ . Čuo je kada je pitao kako se zovu, da su ovi odgovorili V. I. i Z. F., nije vidio ali je čuo naredbu da se moraju šamarati te da vidi kako se balije između tuku a on im je govorio jače. Čuo je ali nije vidio kada je taj krupni rekao „sad ćete vidjeti kako se tuče“, valjda ga je tukao rukama, čizmama, čovjek je vrištao i urlao a poslije je sve zašutjelo.

Tužilac je prilikom direktnog ispitivanja svjedoka M. E. istom prezentirao zapisnik iz istrage broj T01 0 KT RZ 0014994 13 od 01.04.2021.godine u kojem je svjedok naveo „čujem nakon toga kako V. H. na glas govori V. I. ustani, V. I. probudi se, poslije toga čujem kako V. H. na glas govori da je V. I. mrtav“. Pojašnjavajući razlike svjedok je izjavio da je prošlo puno vremena od događaja te da je moguće da je to prilikom davanja iskaza na pretresu zaboravio. Tužilac je ukazao i na razlike u istrazi kada je svjedok naveo „što se tiče smrti V. I., on je preminuo u toj fiskulturnoj sali gdje smo bili privedeni, a poslije rata u razgovoru sa komšijama saznao sam da je njega ubio vojnik po nadimku Macan iz K.“. Svjedok je pojasnio da je tačno ono što je rekao u istrazi te da je određene činjenice zbog proteka vremena zaboravio.

Svjedok V. E. tvrdi da ih je u fiskulturnoj sali Osnovne škole u K. bilo oko 250-300 civila. Ispitivanje je počelo čim su dovedeni a on je ispitivan drugi dan. Drugi dan ušla je neka vojska, rekli su ove ćemo premlatiti, nećemo ih ni ispitivati, te su počeli tući jednog po jednog. Njega su tukli po leđima i glavi a potom su digli V. I. i Z. F. te su ih pitali da li su služili vojsku. Nakon toga dali su im palice da se tuku, nije vidio jer je bio okrenut leđima ali je čuo kako neko govori nije tako, a onda su ih počeli tući. Čuo je kada je V. I. ustao, potom tupi jaki udarac, V. I. je pao, čuo se par puta uzdah i bilo je gotovo. V. I. je faktički ubijen sa par udaraca, nije mogao vidjeti ta lica jer je bio okrenut prema zidu. Čuo je kad je V. H. ustao i kad govori „aj V. I. je mrtav“, zvao je V. R., brata V. I., a oni su na njega galamili i psovali mu mater. Poslije je čuo da je V. I. ukopan u zaseoku K. 2, a u T. 1 su mu M. I. i Z. F. rekli da je V. I. ubio Macanović Milenko.

Svjedok K. M. istakao je da je bio među civilima koji su krajem juna 1992.godine prinudno dovedeni u fiskulturnu salu OŠ “N. M.” u K.. Sjeća se da su pored V. I. tada ubijeni i J. M. te lice po prezimenu D.. On je bio i prvi i drugi dana u sali, njega su prilikom ispitivanja tukli, vodilo ga je na ispitivanje preko sedam puta, prepoznao je Č. K., od udaraca on se gubio a kada je došao sebi čuo je od M. I. i Z. F. da je V. I. ubio Macan.

Prilikom unakrsnog ispitivanja svjedoka K. M., branilac je koristio zapisnik iz istrage broj 05-1/04-5-19/12 od 20.12.2011.godine, i zapisnik broj T 01 0 KT RZ 0014994 13 od 02.04.2021.godine u kojima je svjedok izjavio „dok smo tako ležali, to je pred školom u K. 1, mene su izdvojili i odveli u školu na ispitivanje, sa mnom su bili M. R. 1 i M. S. 1. Svjedok je pojasnio da se to desilo u naselju K. 1 prije inkriminiranog događaja i odvođenja civila u Osnovnu školu N. M. u K..

I svjedok M. N. naveo je da je bio u grupi civila koji su privedeni u fiskulturnu salu osnovne škole u K.. On je tad imao 19 godina, iz sale su odvodili ljude na ispitivanje, čula se vriska, plač i galama, nije mogao ni zamisliti da on to može doživjeti, za njega je to bio veliki stres, a sa njim je bio i otac te je i on išao na ispitivanje. Posebno je naglasio da je njemu i ocu pomogao srbin M. D. koji je radio sa ocem, te su drugi dan pušteni kući.

Svjedok V. M., otac ubijenog V. I. naglasio je da nema neposrednih saznanja vezanih za inkriminirani događaj, jer se u to vrijeme nalazio na privremenom radu u Nj.. Kod kuće u selu H. živjela je njegova supruga sa djecom. Čuo je da mu je ubijen sin V. I. i kada je došao kući u K., komšije koje su bile prisutne kao i njegovi sinovi i rođaci pričali su da je V. I. Macan dokrajčio. Kada se to desilo V. I. je imao 18 godina a on ne traži nikakvu štetu za smrt svog sina.

Prilikom unakrsnog ispitivanja branilac je optuženom V. M. prezentirao zapisnik iz istrage broj 05-1/04-5-20/12 od 05.12.2011.godine, u kojem je svjedok izjavio „što se tiče mog sina V. I., ja sam čuo poslije rata od svojih komšija da je njega ubio Macanović Milenko zv. Macan iz K., na način da ga je tukao i pretukao nogama. Svjedok je nakon toga potvrdio da je to rekao u istrazi i da je to tačno.

Imajući u vidu nesporne činjenice da je u inkriminirano vrijeme priveden veći broj civila bošnjačke nacionalnosti iz naselja K. 1, H., V. B., B. 2, S. i drugih naselja sa područja Općine K. u prostorije Osnovne škole N. M. u K., da su prilikom ispitivanja u prostorijama škole ti civili, među kojima su bili Z. F. i V. I. tučeni i zlostavljani, da je V. I. od zadobivenih povreda preminuo na licu mjesta, sud će dati osvrt i ocjenu vjerodostojnosti iskaza svjedoka u pogledu spornih činjenica koje se odnose na identitet optuženog, da li su optuženi Macanović Milenko i preminuli V. S. uopšte bili u fiskulturnoj sali, te da li je optuženi zajedno sa V. S. poduzeo radnje izvršenja koje mu se optužnicom stavljaju na teret.

Kada je u pitanju identitet optuženog Macanović Milenka i njegov fizički izgled u inkriminirano vrijeme, iz iskaza svjedoka M. I., V. M. 1 i V. R. proizilazi da su oni poznavali optuženog, da je bio visok, krupan, da je imao dužu crnu kosu, da je bio vlasnik ugostiteljskog objekta u K., koji se nalazio u blizini drugog ugostiteljskog objekta koji se zvao „...“, gdje su oni često odlazili. Tako je svjedok V. R. naveo da je svake subote i nedelje išao u „...“, te da je optuženog non stop viđao, ako nije bio u svom kafiću, sjedio je van ispred za stolom. I svjedok M. I. naveo je da je od ranije poznao optuženog, da su ga zvali Macan te da je imao svoju kafanu u K.. Svjedok V. M. 1 potvrdio je iskaze ovih svjedoka, naglasivši da je optuženog poznao kao vlasnika ugostiteljskog objekta, da je optuženi bio poznat jer je bio gazda ugostiteljskog objekta i član fudbalskog kluba u K..

U pogledu iskaza svjedoka koji prije inkriminiranog događaja nisu poznavali optuženog Macanović Milenka, svjedok-oštećeni Z. F. istakao je da optuženog od ranije nije poznao, ali da zna tko ga je tukao, da ta lica ne može zaboraviti, da se poslije raspitivao, da mu je M. I. rekao da se radi o Macanović Milenku i da je optuženog nakon rata vidio u pošti

u B. L. te da ga je odmah prepoznao. Svjedok V. M., otac ubijenog V. I. naveo je da je bio u Nj., te da su mu komšije, rođaci i sinovi koji su bili prisutni u sali pričali da je V. I. ubio optuženi. Svjedok V. E. i K. M. saglasno su potvrdili da su od M. I. i Z. F. čuli da je V. I. ubio Macanović Milenko zv. Macan. Svjedoci M. I. i M. E., nakon što su im predloženi iskazi iz istrage saglasno su potvrdili da su poslije od komšija čuli da je V. I. ubio vojnik po imenu Macan, te su tu činjenicu potvrdili na glavnom pretresu.

Sud je prihvatio iskaze svjedoka optužbe u pogledu identiteta i fizičkog izgleda optuženog, jer se njihovi iskazi nadopunjuju, čine jednu logičnu cjelinu, a nisu dovedeni u pitanje dokazima odbrane optuženog. Kada je u pitanju fizički izgled, optuženi u svojoj odbrani i svjedoci odbrane M. R. i P. B. naveli su da je optuženi bio uredno – kratko ošišan. Međutim, svjedok odbrane T. N. istakao je da je dobro poznao optuženog, da su bili prijatelji te da je optuženi imao „ni kratku ni dugu kosu, možda malo dužu, kako se to zvalo dugi vrat“. Sud nije prihvatio iskaz optuženog i svjedoka M. R. i P. B. da je optuženi u inkriminirano vrijeme imao kratku kosu, jer je njihov iskaz u suprotnosti sa iskazima svjedoka optužbe te sa iskazom svjedoka odbrane T. N., kojima je sud poklonio punu vjeru.

Imajući u vidu iskaze napred navedenih svjedoka, ovaj sud je sa sigurnošću utvrdio da je upravo optuženi Macanović Milenko vojnik koji je sa grupom vojnika došao u fiskulturnu salu Osnovne škole N. M. u K.. Naime, inkriminirani događaj desio se tokom dana u fiskulturnoj sali gdje se nalazio veći broj civila i pripadnika vojske RS-a. Sud naglašava da je K. malo mjesto-grad, tako da u konkretnoj situaciji ni u kom slučaju nije moglo doći do greške u identitetu optuženog, pogotovo kada se ima u vidu fizički izgled optuženog, da je bio visok, krupan, da je bio vlasnik ugostiteljskog objekta-gazda kako ga je nazvao V. M. 1 te da je bio sportaš-član fudbalskog kluba u K.. Činjenicu da je optuženi bio vlasnik ugostiteljskog objekta u K. te da je bio član fudbalskog kluba, tokom postupka nije osporila niti odbrana optuženog.

Iskaz svjedoka M. I. u dijelu u kojem je naveo da je optuženi pored ugostiteljskog objekta imao i videoteku, da je od optuženog nosio kasete, kao i činjenica da se svjedok Z. F. nije mogao sjetiti godine kada je vidio optuženog u pošti u B. L., da li je to bilo za pultom ili ispred, ni u kom slučaju ne može dovesti u pitanje identitet optuženog. Odbrana je kao dokaz izvela ugovor o radu te uvjerenje pošte Srpske broj 1/3.1-04-06-150/22 od 29.11.2022.godine iz koje proizilazi da je optuženi bio zaposlen u ovom preduzeću od 10.02.2006.godine do 17.07.2007.godine.

Po mišljenju ovog suda iskazima svjedoka optužbe sa sigurnošću je utvrđeno da je i V. S. u inkriminirano vrijeme bio u fiskulturnoj sali Osnovne škole N. M. u K.. Tako svjedok M. I. navodi da ga je drugi dan, 26.06.1992.godine na ispitivanje odveo V. S. policajac, da se prije rata dolazeći za vikend iz S. 2 družio sa V. S., govorio mu „hajmo jarane popiti“, a jaran mu je poslije slomio leđa, i da mu je V. S. rekao „zar me ne prepoznaješ, mamu ti tvoju“. Svjedok V. M. 1 između ostalog naveo je da je drugi dan nastavljeno ispitivanje, da je oko 12-13 h u salu ušao policajac V. S., da je bio visok i mršav da je imao brkove, da je poznao V. S. jer je V. S. radio kod njih. I svjedoci Z. F. i V. R. saglasno su potvrdili da je u inkriminirano vrijeme V.S. bio u fiskulturnoj sali, s tim što je Z. F. posebno naglasio da ga je iznenadilo ponašanje V. S. nakon dolaska optuženog i grupe vojnika te da je V. S. tako „povilenio“, jer je prije toga V. S. bio korektan.

Sud je prihvatio iskaze ovih svjedoka kao istinite i vjerodostojne da je i V. S. u inkriminirano vrijeme bio u fiskulturnoj sali. V. S. je preminuo dana 12.09.2008.godine, tako

da oni nemaju nikakvog razloga niti motiva da lažno terete osobu koja je preminula. Nije moglo doći do zabune u identitetu jer se radilo o policajcu koji je obavljao dužnost u K. kao malom mjestu. Kada je u pitanju fizički izgled policajca V. S., treba naglasiti da ga je i optuženi opisao na isti način kao svjedok V. M. 1, ističući da je V. S. bio visok, mršav te da je imao brkove. Obzirom na izneseno, niti iskaz svjedoka odbrane V. N. da je V. S. taj dan zajedno sa njim bio na dužnosti dežurnog policajca u zgradi SJB K., da nije mogao odlaziti sa radnog mjesta, a niti radna lista SJB K. za period maj 1992-septembar 1993.godina, nisu doveli u pitanje iskaze navedenih svjedoka i zaključak suda da je V. S. u inkriminirano vrijeme bio u fiskulturnoj sali. Kada je u pitanju vjerodostojnost iskaza svjedoka V. N., sud će se o istom posebno očitovati u daljem toku odluke.

Optuženi Macanović Milenko u svojoj odbrani naveo je da je nakon završetka Srednje škole radio u fabrici panel ploča u K.. Tokom 1983.godine otvorio je kafanu i napustio firmu a uporedo se bavio muzikom i sportom, igrao je fudbal. Prije otvaranja kafane imao je dužu kosu ali ne predugačku te bradu na 4-5 dana. Međutim, nakon otvaranja kafane nije mogao biti neobrijan i neošišan jer mu to nisu dozvoljavali sanitarni uslovi. Kada su u pitanju ratna dešavanja, mobilisan je u 7.mjesecu 92.godine, tad je upućen na ratište, zadužio je uniformu i oružje, a prije toga nije imao vojnu uniformu niti bilo kakvo oružje. Poznao je V. S., bio je policajac, nije se sa istim družio i kada bi ga susreo pozdravili bi se klimanjem glave, a nikad se sa njim nije rukovao niti sjedio. U njegovom lokalnu nije puštana narodna muzika, nije bilo narušavanja javnog reda, tako da u isti nisu kao gosti dolazila lica ili omladina iz okolnih sela. Ta omladina odlazila je u ugostiteljski objekat „...“, a najviše su dolazili petkom i subotom. Kada je u pitanju 26.06.1992.godine, sjeća se tog datuma, taj datum spominjao je i svjedok P. B., sjedili su u njegovoj kući, slušali su radio i čuli su vijesti u pogledu probijanja koridora. Taj dan je značajan po tome što je toga dana probijen koridor i od tada se sve promijenilo, počelo se praktično normalno živjeti, iako je prije tog dana bila velika kriza. U svom iskazu optuženi je naveo i to da je poslije rata tokom 2006.godine radio u pošti u B. L. kao magacioner, a ne u šalter sali. Osim ugostiteljskog objekta prije rata nije imao videoteku, a poznato mu je da su videoteku držali drugi ljudi u smjeru restorana „...“, bila je udaljeno oko 100 m od njegove kuće. Optuženi je V. S. opisao da je bio visok, njegove visine, da je bio mršaviji, da je imao izrazito crnu kosu i brkove.

Sud nije prihvatio iskaz optuženog u svojstvu svjedoka jer je on u suprotnosti sa iskazima svjedoka optužbe koje je sud u pogledu bitnih činjenica prihvatio kao vjerodostojne. Po mišljenju ovog suda iskaz optuženog nema za cilj objektivno utvrđivanje činjenica i očito je sračunat sa namjerom da poboljša svoju poziciju u krivično pravnom smislu i da ga sud oslobodi od optužbe. Da je optuženi u inkriminirano vrijeme bio pripadnik vojske RS, utvrđeno je na osnovu iskaza svjedoka optužbe koji su ga identificirali i potvrdili da je bio u uniformi, te na osnovu uvjerenja Odjeljenja za boračko-invalidsku zaštitu grada B. L. broj 06-835-2-342/2021 od 31.03.2021.godine. Da je optuženi bio u fiskulturnoj sali Osnovne škole N. M. u K. te da je zajedno sa V. S. poduzeo radnje izvršenja za koje je oglašen krivim, utvrđeno je prije svega na osnovu iskaza svjedoka optužbe Z. F., V. R., M. I. i V. M. 1, kao i na osnovu iskaza drugih svjedoka optužbe koji su saglasni i nadopunjuju se sa iskazom navedenih svjedoka. Kada je u pitanju fizički izgled optuženog i dužina kose koju je optuženi imao u inkriminirano vrijeme, ovaj sud se već izjasnio zašto nije prihvatio iskaz optuženog.

Na prijedlog odbrane optuženog u svojstvu svjedoka saslušani su M. R., M. B., T. N., P. B., V. N. i D. K.. Svjedoci odbrane kako je to branilac u pismenom prijedlogu i naveo, izjašnjavali su se i davali su opšte podatke o svom školovanju, zanimanju i radnim angažovanjima u mjestima prebivališta do 1992.godine, njihovim radnim obavezama i

angažovanjima u oružanim formacijama u periodu maju-juni 1992.godine, dužini i karakteru poznanstva sa optuženim, izgledu optuženog i njegovim aktivnostima prije i u vrijeme krivičnog događaja, sa posebnim akcentom na okolnosti iz činjeničnog supstrata i u vezi sa tim okolnostima.

Tako svjedok M. R. u svom iskazu navodi da je početkom ratnih dešavanja bio pripadnik rezervnog sastava milicije i to interventnog voda. Prvu i jedinu intervenciju imao je krajem maja 1992.godine kada su dobili dojavu da se u naselju K. 1 nalazi grupa vojnika koja nije dala njihovom sanitetu da prođe prema P., gdje su vozili pacijente na dijalizu. Krajem juna po zapovjesti nekog od stariješina imao je zadatak da ide u pratnji autobusa koji su trebali iz K. 1 do K. da prevezu lica bošnjačke nacionalnosti. Bilo je ukupno tri-četiri autobusa i oni su prevezeni u Osnovnu školu u K. u sportsku dvoranu. Na ulazu u školu najviše je bilo vojske, bilo ih je u SMB i u maskirnim uniformama. Nakon što su dovezli civile on je otišao na druge zadatke a ponovo je dolazio drugi dan u školu, interesovali su ga ujac i od njegove snahe K. A. i K. M. 1. Ispred svlačionice fiskulturne sale vidio je 5-10 lica bošnjačke nacionalnosti, među njima i H. V. sa kojim je radio u istoj firmi u S. 2. Pitao je H. V. da li je saslušan a potom je zamolio kolegu T. N. da sasluša H. V., što je ovaj i učinio. U prostorijama Osnovne škole N. M. i u fiskulturnoj sali nije vidio optuženog Macanović Milenka. Optuženog je dobro poznao bio je markantan, kratko ošišan, nije nosio brkove, a sa optuženim nikad nije imao lični kontakt i nikad nije bio u njegovom lokalnu.

Svjedok M. B. ističe da je kao pripadnik rezervnog sastava policije, bio prisutan kada je policija išla na intervenciju u naselje K. 1, da se to desilo u maju ili junu 1992.godine i tom prilikom jedan njegov kolega je ubijen, a drugi je ranjen. Vezano za dešavanja u Osnovnoj školi N. M. u K., svjedok je naveo da je radio na obezbjeđenju, da su ispitivanja vršili inspektori milicije, bilo je njih 7-8 među njima školski kolega C., D. Z., G. T., T. 2, V.. Sjeća se da je na ispitivanje dovodio Dž. A. koji je bio komandir policije u K., ispitivali su ga ljudi iz B. L., nije mu se svidjelo nekorektno ponašanje, tukli su ga i maltretirali, tako da je on Dž. A. rekao „komandire recite ako znate, nemojte dozvoliti da toliko batina dobijete“, drugo ništa nije mogao učiniti. Dok je bio na obezbjeđenju u Osnovnoj školi i u sali, nije vidio optuženog Macanović Milenka. Posebno je naglasio da je on optuženog malo poznao, a da optuženi njega vjerovatno nije niti poznao.

Svjedok T. N. tvrdi da optuženog dobro poznaje, da su bili prijatelji još iz srednje škole. Početkom ratnih dejstava radio je u Stanici javne bezbjednosti K. na registracijama a od juna 1992.godine, radio je i na izdavanju potvrda o kretanju građanima nesrpske nacionalnosti. Učestvovao je u ispitivanju civila bošnjačke nacionalnosti u Osnovnoj školi N. M. u K. zajedno sa drugim kolegama inspektorima, to su radili u civilu. Ispitivanja su vršena na okolnosti nelegalnog posjedovanja oružja a naročito vojnog oružja. Bilješke u vezi ispitivanja pisali su u rokovnik a po povratku u Stanicu javne bezbjednosti pravljen su službene zabilješke. Dok je bio u školi, nije vidio optuženog Macanović Milenka, a kada je u pitanju fizički izgled optuženog, svjedok je naveo da je optuženi u to vrijeme imao ni kratku ni dugu kosu, bio je solidno ošišan, možda malo duže kako se to zvalo dugi vrat, nikada nije imao brkove a znalo se desiti ponekad da je manje obrijan. Poznao je V. S., bio mu je radni kolega – policajac, a nikad nije vidio zajedno V. S. i optuženog Milenka. Optuženog nije vidio u uniformi a misli da je vojno angažovan, krajem ljeta, juli ili avgust 1992.godine.

Svjedok P. B. ističe da je školski prijatelj sa optuženim, da su išli zajedno na zanat u K., da su zajedno radili u fabrici namještaja u K., da je u toj firmi njega zatekao i rat, vozio je radnike i bio na radnoj obavezi. Dobro je poznao i roditelje optuženog B. i Z., najmanje ih

je dva puta sedmično posjećivao, optuženi je radio u svom ugostiteljskom objektu, obično u farmerkama, bio je uredno ošišan. Često je sa sela Milenku donosio rakiju i druge potrepštine za njegov ugostiteljski objekt. Posebno je naglasio da je bio u lokalnu sa optuženim a poslije i u kući baš toga dana kada je probijen koridor, datuma se ne sjeća ali misli da je to bilo krajem juna 1992.godine.

Svjedok V. N. tvrdi da je bio pripadnik rezervnog sastava policije, da su 27.maja 1992.godine dobili zadatak kao patrola da obiđu teren prema S. M. i na ulazu u K. 1 upali su u zasjedu. Na patrolu policije odmah je otvorena vatra, policijski auto bio je sav izrešetan tako da je pomoćnik komandira S. D. na licu mjesta ubijen. On je prilikom povlačenja nezgodno pao u jednu provaliju, imao je isčešanje ramena i zbog te povrede bio je na bolovanju mjesec dana. Na posao se vratio 26.06.1992.godine, bio je pomoćnik dežurnog u stanici milicije zajedno sa dežurnim u službi, radilo se o aktivnom milicioneru V. S.. V. S. je taj dan kao dežurni primao sve stranke koje su dolazile u Stanicu milicije, tako da on nije mogao izlaziti iz zgrade, jer to nije bilo po pravilu. Poznaje optuženog Macanović Milenka, bio je sportista, igrao je fudbal, a imao je i svoju privatnu kafanu. Sjeća se da je u rezervnom sastavu policije bilo još jedno lice po imenu i prezimenu Macanović Milenko, ali sad se ne može sjetiti njegovog lika, misli da je radio kao učitelj.

Svjedok D. K. navodi da je po završetku školovanja radio u Elektro distribuciji u K.. Tokom maja - juna 1992.godine bio je raspoređen u Stanici milicije u K. kao pomoćnik dežurnog, radio je sa više aktivnih policajaca koji su bili dežurni između ostalih sa V. S., D. M., V. M. 2. Poznavao je optuženog Macanović Milenka, on je imao kafanu, a istovremeno je radio u fabrici Šip u K.. Vezano za dežurstva u zgradi Stanice milicije on je bio pomoćnik aktivnom policajcu V. M. 2, a V. N. bio je pomoćnik aktivnom policajcu V. S..

Pažljivom analizom iskaza saslušanih svjedoka odbrane proizilazi da oni nemaju neposrednih saznanja vezanih za radnje izvršenja za koje je optuženi Macanović Milenko oglašen krivim.

Svjedok M. R. naveo je da je kao pripadnik rezervnog sastava policije bio u jednom od autobusa u kojima su civili bošnjačke nacionalnosti preveženi iz naselja K. 1 do K., da je poslije otišao na druge zadatke, da je drugi dan dolazio u prostorije Osnovne škole, jer su ga interesovali ujaci od njegove snahe te da u sali nije vidio optuženog Macanović Milenka. Iskaz ovog svjedoka irelevantan je kada su u pitanju radnje izvršenja koje se optuženom stavljaju na teret, jer se on o istim nije niti izjašnjavao. Sama činjenica da ovaj svjedok u prostorijama Osnovne škole N. M. i u fiskulturnoj sali nije vidio optuženog Macanović Milenka, ni u kom slučaju ne potvrđuje tezu odbrane da optuženi nije bio u fiskulturnoj sali, obzirom da se svjedok uopšte nije izjašnjavao u pogledu fizičkog zlostavljanja civila te nastupile smrti V. I. koje se nesporno desilo.

Iz iskaza svjedoka M. B. proizilazi da je on kao pripadnik rezervnog sastava milicije učestvovao u obezbjeđenju prilikom ispitivanja civila bošnjačke nacionalnosti u Osnovnoj školi. Iako je svjedok naveo da je bio prisutan kada je ispitivan njegov kolega Dž. A. prema kome se nekorektno ponašalo i koga su tukla lica koja su ga ispitivali, nije se izjašnjavao u pogledu dešavanja u fiskulturnoj sali kada je ubijen V. I. i kada je pretučen Z. F., a koju činjenicu ne osporava odbrana, s tim što tvrde da to nisu učinili optuženi i policajac V. S.. Stoga tvrdnja ovog svjedoka da u Osnovnoj školi i u fiskulturnoj sali nije vidio optuženog, kojeg je kako navodi slabo poznavao, ni u kom slučaju ne može ekskulpirati krivične odgovornosti optuženog.

Svjedok T. N. koji je ispitivao privedene civile u OŠ N. M., tvrdi da je dobro poznavao optuženog, da ga nije vidio u prostorijama OŠ te da je optuženi mobilisan krajem jula ili u augustu 1992.godine. Sud nije prihvatio iskaz ovog svjedoka jer je on pristrasan, svjedok se uopšte nije izjašnjavao u pogledu načina ispitivanja civila bošnjačke nacionalnosti, njihovog fizičkog zlostavljanja i dešavanja u fiskulturnoj sali koja su se nesporno desila, obzirom da je kao inspektor SJB K. i sam učestvovao u ispitivanju privedenih civila. Tvrdnja svjedoka da se nakon proteka vremenskog perioda od 30 godina sjeća da je optuženi mobilisan krajem jula ili početkom avgusta, u suprotnosti je sa drugim dokazima kojima je sud poklonio punu vjeru, a prije svega sa uvjerenjem Odjeljenja za boračko – invalidsku zaštitu grada B. L., iz kojeg proizilazi da je optuženi bio pripadnik vojske RS-a od 25.05.1992 do 20.03.1996.godine.

Svjedok P. B. izjašnjavao se na okolnosti poznanstva sa optuženim i njegovom porodicom, ističući da je u inkriminirano vrijeme viđao optuženog u ugostiteljskom objektu. Tvrdnja ovog svjedoka da je bio sa optuženim onog dana (26.06.1992.godine) kada je probijen koridor, ni u kom slučaju ne može upućivati na zaključak da optuženi nije bio u fiskulturnoj sali, jer je provedenim dokazima utvrđeno da optuženi nije imao bilo kakvu obavezu u pogledu privedenih civila, već je naknadno došao sa grupom vojnika.

Svjedok V. N. svojim iskazom pokušao je obezbjediti alibi V. S. tvrdnjom da je dana 26.06.1992.godine kao pripadnik rezervnog sastava milicije bio na dužnosti pomoćnika dežurnog, da je dežurni u zgradi milicije bio redovni milicioner V. S. te da oni nisu mogli izlaziti iz zgrade za vrijeme obavljanja dežure.

Sud nije prihvatio iskaz ovog svjedoka jer je on u suprotnosti sa iskazima svjedoka optužbe kojima je sud poklonio punu vjeru, a na osnovu kojih je utvrđeno da je policajac V. S. u inkriminirano vrijeme bio u fiskulturnoj sali Osnovne škole te da je poduzimao radnje izvršenja zajedno sa optuženim.

Iskaz svjedoka D. K. nije relevantan u krivičnopravnom smislu, jer on nema bilo kakvih saznanja vezanih za radnje izvršenja za koje je optuženi oglašen krivim. Naime, ovaj svjedok se u svom iskazu izjašnjavao na okolnosti obavljanja dužnosti pomoćnika dežurnog te lica sa kojima je obavljao tu dužnost.

Pažljivom analizom iskaza svjedoka optužbe, dovodeći ih pritom u međusobnu vezu te u vezu sa iskazom svjedoka odbrane i sa odbranom optuženog, ovaj sud je van razumne sumnje utvrdio da je optuženi Macanović Milenko zajedno sa preminulim V. S. poduzeo radnje izvršenja za koje je i oglašen krivim.

Tako svjedok Z. F. ističe da je u jednom momentu u salu ušlo 5 vojnika u SMB uniformama, među kojima i optuženi, da je optuženi pitao V. S. „šta ovi rade“, da je V. S. rekao „obrađujemo ih“, da je on V. S. odgovorio „to ne treba obrađivati, već odmah pobiti“, da je optuženi tukao civile, da ih je čupao za kosu, da ga je začudilo V. S. ponašanje, da je tako povilenio, a prije je bio uredu, da su optuženi i V. S. podigli njega i V. I., dali im pendrek u ruke i rekli im „hajde tucite se balije“, pošto se oni nisu dovoljno jako tukli, V. S. i optuženi uzeli su od njih pendreke, tukli su ih pendrecima i nogama govoreći im „vako se tucite j.... vam majku balijsku“, da je V. S. uhvatio V. I. za kosu a optuženi njega, da se optuženi zaletio na V. I. i nogom na kojoj je imao vojničku čizmu zapucao ga u prsa, a pendrekom udario po glavi, da je V. I. pao u nesvijest, da je zakrkljao, da mu je krv izlazila iz usta te je preminuo.

Svjedok V. R., brat ubijenog V. I., naveo je da je ušla grupa 5-6 vojnika među kojima i optuženi, da je jedan pitao šta će mo sa ovim, da je optuženi rekao „pobiti bagru, pobiti govnađ“, da su optuženi i V. S. policajac naredili V. I. i Z. F. da se međusobno tuku, da se oni nisu dovoljno jako tukli te su im optuženi i V. S rekli „ne udarate se dobro, majku vam j....“, optuženi i V. S. tukli su V. I. i Z. F., nisu smjeli sve ni gledati, da bi optuženi udario V. I. nogom na kojoj je imao vojničku čizmu u predjelu glave i to je bio smrtonosni udarac.

Svjedok M. I. tvrdi da je drugi dan u salu ušao optuženi sa 15-20 vojnika, da je rekao „ove ne treba ispitivati, ove treba sve pobiti“, da je digao V. I. i Z. F., psovao im balijsku majku i naredio da se međusobno tuku, da se oni nisu dovoljno jako tukli, da je optuženi nakon toga i njih tukao, da je udario Z. F. a potom i V. I. nogom u stomak te u sljepoočnicu, da je V. I. pao i više nije ustao.

Svjedok V. M. 1 navodi da kada je optuženi ušao u salu, pitao je policajca V. S. koji još nisu ispitani, V. S. mu je pokazao grupu civila, a optuženi je rekao „ne treba ih ni ispitivati, pobit ćemo balije“. Dalje je naveo da su V. S. i optuženi naredili V. I. i Z. F. da ustanu i da se međusobno tuku sa policijskim palicama, da se oni nisu dovoljno jako tukli, da su im optuženi i V. S. opsovali balijsku majku rekavši „sad ćemo vam pokazati kako se tuče“, da su ih tukli palicama i nogama, da su ih više puta oborili na pod, dizali ih hvatajući ih za kosu, da je optuženi počeo da udara V. I. nogom u predjelu glave i u tom udaranju V. I. je jednostavno ostao da leži.

Svjedok M. E. naveo je da je drugi dan u salu ušao krupan čovjek, da ga nije poznao, da je naredio da se V. I. i Z. F. međusobno šamaraju, da to nije vidio, ali je čuo naredbu, da je taj krupni čovjek poslije rekao „sad ćete vidjeti kako se tuče“, nije vidio ali je čuo da je osoba koju je tukao vrištala i urlala, poslije je sve zašutjelo, a nakon rata čuo je da je V. I. ubio vojnik po imenu Macan.

I svjedok V. E. praktično na istovjetan način opisuje inkriminirani događaj, naglašavajući da nije vidio ali da je čuo kada je naređeno V. I. i Z. F. da se međusobno tuku, da je neko rekao „nije tako, majku vam j....“, da je čuo kako ih tuku i uzdahe, a poslije su mu M. I. i Z. F. rekli da je V. I. ubio optuženi.

Svjedok M. I. naveo je da je vidio kada se Z. F. i V. I. šamaraju, da ne zna tko je to naredio, da je čuo kada je neko rekao „j... ti on mater, tako se ne tuče, ovako se tuče“, da je V. I. udario čovjek koji je bio krupan kao seoski bager.

Iz iskaza svjedoka V. M. proizilazi da on nema neposrednih saznanja vezanih za inkriminirani događaj, da se nalazio u Nj. te da je od sinova, komšija i rođaka čuo da je V. I. ubio Macanović Milenko zv. Macan.

Sud je prihvatio iskaz napred navedenih svjedoka optužbe, jer su oni iznijeli svoja neposredna saznanja vezana za inkriminirani događaj, počev od dolaska pripadnika vojske i milicije Republike Srpske u njihova sela na području Općine K., izvođenja civila-muškaraca bošnjačke nacionalnosti iz kuća, njihovog prinudnog dovođenja do naselja K. 1, odvoženja autobusima u K. u prostorije fiskulturne sale Osnovne škole N. M., onog što su oni lično doživjeli u sali prilikom ispitivanja, te njihovih saznanja vezanih za radnje izvršenja koje se optuženom i V. S. stavljaju na teret. Izuzetak predstavlja svjedok V. M., otac ubijenog V. I., koji se nalazio u Nj. i on nema neposrednih saznanja u pogledu radnji izvršenja, koje se optuženom stavljaju na teret i smrti sina V. I.. Po mišljenju ovog suda iskazi svjedoka optužbe

se nadopunjuju, čine jednu logičnu cjelinu, a nisu dovedeni u pitanje iskazom optuženog te dokazima koji su izvedeni na prijedlog odbrane.

Odbrana je tokom dokaznog postupka i u završnoj riječi pokušala dovesti u pitanje kredibilitet a samim tim i vjerodostojnost iskaza svjedoka optužbe, ukazujući na međusobne razlike te na razlike iskaza pojedinih svjedoka ponaosob na glavnom pretresu, u odnosu na ono što su iskazali tokom istrage. Treba naglasiti da je od inkriminiranog događaja u odnosu na davanje iskaza na glavnom pretresu protekao vremenski period od 30 (trideset) godina, da je u velikoj mjeri prisutan proces zaboravljanja određenih činjenica, da pojedini svjedoci obzirom na položaj i mjesto u kojem su bili – sjedili u fiskulturnoj sali, nisu mogli niti vidjeti radnje izvršenja za koje je optuženi oglašen krivim, da su i sami bili pretučeni, da su bili zabrinuti za vlastitu sigurnost i život, da pojedini svjedoci od ranije nisu niti poznavali optuženog i V. S. te da osobe u situacijama velikog stresa i straha kao što je inkriminirani događaj, različito percipiraju određene situacije i dešavanja. Ovom prilikom ukazuje se na iskaz svjedoka Z. F. koji je između ostalog naveo da je optuženi „zapucao“ V. I. nogom u prsa, a pendrekom po glavi, dok su drugi svjedoci optužbe koje je sud prihvatio kao vjerodostojne naveli da se radilo o udarcu nogom na kojoj je optuženi imao vojničku čizmu u predjelu glave. Naime, Z. F. je istovremeno pretučen i zlostavljan kada i V. I., tako da on nije mogao vidjeti sve detalje na isti način kao i drugi svjedoci optužbe koji su bili u fiskulturnoj sali. Kada su u pitanju razlike u iskazima svjedoka iz istrage, ovaj sud se već izjasnio da je branilac tokom postupka ukazivao na propuste tokom istrage, načina pozivanja i saslušanja, konstatirajući da je istraga nezakonita. Po mišljenju ovog suda razlike u iskazima svjedoka iz istrage i na glavnom pretresu nisu bile suštinske, nije se radilo o odstupanju već samo razjašnjenju onog što su svjedoci doživjeli te vidjeli i čuli.

Treba naglasiti da svjedoci optužbe nisu imali nikakvog razloga a niti motiva da lažnim iskazima terete optuženog a posebno V. S. koji je u međuvremenu preminuo. Kada je u pitanju optuženi, svjedok V. R., brat ubijenog V. I. između ostalog naveo je da mu je cilj da optuženi koji je to uradio kao čovjek prizna, da se izvine familiji, da odleži za ono što je napravio, jer nije ubio čovjeka, nije ubio vojnika, već je ubio civilno dijete. Istovremeno, V. M. kao otac ispred porodice ubijenog V. I. i Z. F. u svojstvu oštećenih nisu postavili bilo kakav imovinskopravni zahtjev prema optuženom.

Imajući u vidu sve napred navedeno, ovaj sud nalazi utvrđenim da je optuženi Macanović Milenko postupajući kao saizvršilac zajedno sa preminulim V. S., krajem juna 1992.godine u K., nakon što je od strane vojske i policije Srpske Republike Bosne i Hercegovine lišen slobode i priveden na ispitivanje veći broj civila – muškaraca bošnjačke nacionalnosti iz naselja K. 1, H., V. B., B. 2, S. i drugih naselja sa područja Općine K. u prostorije Osnovne škole N. M., optuženi je došao u fiskulturnu salu navedene škole u kojoj su bili zatvoreni civili bošnjačke nacionalnosti, tražeći od policajca V. S. informaciju, koji od privedenih civila još uvijek nisu ispitani, govoreći pri tom „njih ne treba ni ispitivati, nego ih treba sve poubijati“, nakon čega je zajedno sa V. S. (preminuo dana 12.09.2008.godine), prišao civilima Z. F. i V. I. koji su klečali držeći ruke na potiljku, te su im u namjeri da ih liše života naredili da ustanu, a zatim im dali policijske palice i naredili da se međusobno tuku ili će u suprotnom biti ubijeni, a kada su vidjeli da se Z. F. i V. I. blago udaraju, optuženi Macanović Milenko i V. S. psujući im balijsku majku oduzeli od njih palice govoreći im „sad će te vidjeti kako se tuče“, te su ih počeli udarati palicama i nogama na kojima su imali vojničke čizme po svim dijelovima tijela, od kojih udaraca su Z. F. i V. I. glasno jaukali i plakali, nakon što bi pali na pod Macanović Milenko i V. S. vukući ih za kosu ponovo dizali te nastavljali ih udarati palicama i nogama, nanoseći im na taj način snažan fizički bol i

duševnu patnju, da bi u jednom trenutku optuženi Macanović Milenko, svom silinom udario V. I. nogom na kojoj je imao vojničku čizmu u predjelu glave, od kojeg udarača je V. I. pao na pod, te je trzajući rukama i nogama preminuo na licu mjesta.

Po mišljenju ovog suda optuženi Macanović Milenko i V. S. dijelili su zajednički cilj da oštećenog V. I. liše života, što se manifestovalo u nizu radnji koje su poduzeli od trenutka kada je optuženi ušao u fiskulturnu salu i pitao V. S. koji civili još nisu ispitani, a potom govoreći „njih ne treba ni ispitivati, nego ih treba sve poubijati“, a potom udaranja palicama i nogama V. I. i Z. F. po svim dijelovima tijela, tako da nije od odlučnog značaja to što je optuženi nogom na kojoj je imao vojničku čizmu zadao udarac oštećenom V. I. u predjelu glave, od kog udarača je oštećeni ubrzo preminuo. Naime, iz svih prethodno navedenih činjenica nedvojbeno proizilazi svijest ne samo optuženog, već i V. S. o njihovom zajedničkom djelovanju te zajedničkom doprinosu učinjenju krivičnog djela.

Kada je u pitanju optuženi, on je u konkretnom slučaju postupao kao pripadnik vojske Republike Srpske, bio je svjestan činjenice da su oštećeni civili i da su u tom svojstvu morali biti zaštićeni u skladu sa odredbom člana 3. stav 1. tačka a) IV Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine. Pomenutom odredbom propisana je obaveza da se prema licima koja ne sudjeluju aktivno u neprijateljstvima u svakoj prilici postupi čovječno, bez ikakve nepovoljne diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, vjeri ili uvjerenju, polu, rođenju, ili bilo kojem drugom sličnom kriteriju, te su u tom cilju zabranjeni u svako doba i na svakom mjestu prema tim licima, između ostalih i postupci koji predstavljaju nasilje protiv života i tijela, posebno sve vrste ubistava, sakaćenja, okrutnog postupanja i mučenja. Ovaj sud nalazi da je optuženi bio svjestan činjenice da nije dozvoljeno da postupi i preduzima radnje učinjenja prema civilima na način kako je to činio u konkretnoj situaciji. Treba naglasiti da kod činjenja ovakvih krivičnih djela (ratnih zločina), nije neophodno (nije uvjet postojanja djela) da učinitelj zna da krši međunarodnu normu, odnosno nije nužno da kršenje blanketnih propisa bude obuhvaćeno svješču učinitelja, nego je dovoljno to da njegovo ponašanje objektivno predstavlja kršenje pravila međunarodnog prava, s tim da se kod poduzimanja konkretnih pojedinačnih radnji cijeni subjektivni odnos učinitelja prema djelu.

Nakon što su oštećeni V. I. i Z. F. zajedno sa drugim civilima bošnjačke nacionalnosti iz naselja K. 1, H., V. B., B. 2, S. i drugih naselja s područja Općine K. privedeni na ispitivanje u prostorije Osnovne škole „N. M.“ u K., od strane optuženog i V. S. prema civilu Z. F. se nečovječno postupalo, a njihovi postupci su vezani za ratno stanje i oružani sukob koji je postojao na tom području između vojske Republike Srpske i Armije R BiH. Samim tim postoji veza između oružanog sukoba i ratnog stanja sa radnjama koje je optuženi zajedno sa V. S. učinio prema civilima bošnjačke nacionalnosti, kao druge strane u sukobu. Optuženi je usljed okolnosti postojanja oružanog sukoba bio angažovan u vojsku Republike Srpske, te zahvaljujući tako dobivenom statusu bio je u mogućnosti stvoriti strah i kontrolu nad oštećenim civilima bošnjačke nacionalnosti. Dakle, bio je u poziciji da bez straha od odmazde prema Z. F. nečovječno postupi, nakon privođenja i u konačnici da liši života V. I.. Prema tome, iz svih navedenih okolnosti jasno proizilazi da je postojanje oružanog sukoba u znatnoj mjeri utjecalo na sposobnost i odluku optuženog da počini zločin, kao i na sam način počinjenja zločina, jer je kao pripadnik vojske Republike Srpske imao osjećaj nadmoćnosti nad civilima bošnjačke nacionalnosti, a u velikoj mjeri i osjećaj odsustva bilo kakve odgovornosti u postupanju prema istima.

Imajući u vidu činjenicu da se nečovječno postupanje kako je to propisano odredbom člana 3. stav 1. tačka c) pomenute IV Ženevske konvencije, definiše kao namjerno djelo ili propust kojim se nanosi teška duševna ili tjelesna patnja odnosno povreda, ili koje predstavlja ozbiljan nasrtaj na ljudsko dostojanstvo, ovaj sud nalazi da je temeljem izvedenih dokaza sa sigurnošću utvrđeno da radnje optuženog prema civilu bošnjačke nacionalnosti Z. F., imaju obilježja nečovječnog postupanja. Naime, radi se o namjernim i svjesno preduzetim radnjama optuženog zajedno sa V. S., s ciljem da se civilu bošnjačke nacionalnosti Z. F., čiji je integritet ozbiljno narušen već samim dovođenjem u fiskulturnu salu Osnovne škole N. M. u K., nanese teške tjelesne povrede i patnje, te da se on teško uvrijedi, ponizi i prestraši. Stoga takve radnje optuženog predstavljaju ozbiljan nasrtaj na tjelesni integritet i ljudsko dostojanstvo oštećenog Z. F., one imaju karakter nečovječnog postupanja kao jednog od oblika počinjenja krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ.

Provedenim dokazima sa sigurnošću je utvrđeno da je optuženi Macanović Milenko u namjeri da liši života V. I., svjestan zabranjenosti takve posljedice, svom silinom udario istog nogom na kojoj je imao vojničku čizmu u predjelu glave, pa je na taj način učinio i ubistvo jednog civila, također kao jednog od oblika učinjenja krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ.

Kako se međunarodno humanitarno pravo primjenjuje od početka rata ili oružanih sukoba, pa sve do prestanka neprijateljstava na čitavoj teritoriji pod kontrolom jedne od strana u sukobu, neovisno od toga da li se na tom mjestu stvarno vode borbe, što se odnosi i na civile prema kojima je optuženi postupao na način opisan u izreci ove presude, što uključuje nečovječno postupanje prema jednom civilu i ubistvo jednog civila, a što je u suprotnosti sa odredbom člana 3. stav 1. tačka a) i c) IV Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba u vrijeme rata od 12.08.1949.godine, optuženi je prekršio navedene propise Međunarodnog prava. Samim tim u radnjama optuženog opisanim u izreci presude za koje je oglašen krivim, a koje je poduzimao sa policajcem V. S., ostvarena su sva bitna obilježja krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog KZ SFRJ. Optuženi je predmetno krivično djelo počinio u svojstvu pripadnika vojske Republike Srpske, prema zaštićenim osobama-civilima bošnjačke nacionalnosti, njegove radnje poduzete su u vezi sa oružanim sukobom svjesno i voljno, sa direktnim umišljajem da se prema zaštićenim osobama postupa nečovječno, odnosno da ih se liši života. Kada je u pitanju civil V. I., optuženi je bio svjestan da udarcem nogom na kojoj je imao vojničku čizmu u predjelu glave kao vitalnog dijela tijela, može lišiti života istog, što znači da je htio nastupanje zabranjene posljedice.

Prilikom odmjeravanja kazne sud je uzeo u obzir sve okolnosti predviđene odredbom člana 41. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, koje utiču da kazna bude veća ili manja. Od olakšavajućih okolnosti sud je uzeo u obzir lične i porodične prilike optuženog, njegovu starosnu dob te raniju neosuđivanost. Od otežavajućih okolnosti sud je imao u vidu okolnosti pod kojima je krivično djelo učinjeno, upornost i bezobzirnost koju je optuženi pokazao prilikom poduzimanja radnji izvršenja, činjenicu da su Z. F. i V. I. u to vrijeme imali 18 godina, da su bili mlađe životne dobi te da ni na koji način nisu dali povoda da se prema njima postupa na način kako je to u konkretnoj situaciji učinjeno od strane optuženog. Imajući u vidu sve napred navedeno, sud je optuženom izrekao kaznu zatvora u trajanju od 5 (pet) godina i 6 (šest) mjeseci, smatrajući da ona u svemu odgovara stepenu krivične odgovornosti optuženog kao počinioca, njegovim ličnim i porodičnim prilikama, ranijem životu te ponašanju nakon učinjenog krivičnog djela, i da je ona dovoljna ali i neophodno potrebna da bi se postigla svrha kažnjavanja u vidu generalne i specijalne prevencije.

Oštećeni V. M. u ime porodice ubijenog V. I., kao i Z. F. tokom postupka pred ovim sudom nisu postavili imovinskopravni zahtjev prema optuženom, tako da sud o imovinsko pravnom zahtjevu nije niti odlučivao.

U smislu člana 202. stav 4. ZKP-a F BiH, sud je optuženog oslobodio od plaćanja troškova krivičnog postupka, tako da isti padaju na teret budžetskih sredstava ovog suda. Prilikom donošenja ove odluke sud se rukovodio činjenicom da je optuženi penzioner, da je slabog imovnog stanja te da bi obavezivanjem optuženog na plaćanje troškova krivičnog postupka bila dovedena u pitanje njegova i egzistencija članova porodice koje je optuženi u obavezi da izdržava.

ZAPISNIČAR
Kličić Azra

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Hodžić Fikret

PRAVNA POUKA:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba Vrhovnom sudu F BiH u roku od 15 dana, od dana prijema iste, a putem ovog suda. Oštećeni presudu mogu pobijati zbog odluke suda o troškovima krivičnog postupka i odluke o imovinskopravnom zahtjevu.